

Департамент культури і туризму, національностей та релігій
Чернігівської обласної державної адміністрації
КЗ «Чернігівська обласна бібліотека для юнацтва» ЧОР

Кризова сім'я - теж сім'я

Інформаційний поточний список літератури.
Вип.7

Чернігів 2016

Кризова сім'я – теж сім'я : інформ. список л-ри.- Вип. 7 / уклад Л.Кравченко ; КЗ «Чернігів. б-ка для юнацтва» ЧОР, - Чернігів, 2016.- 19 с.

Список літератури розкриває питання, що пов'язані з системою роботи з функціонально-неспроможними сім'ями та сім'ями, які опинились в кризових життєвих ситуаціях. Інформує про книги та статті періодики, які знаходяться у фонді Чернігівської обласної бібліотеки для юнацтва, про соціальні проблеми та девіантну поведінку молоді.

Розкриває методи та прийоми профілактики та соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю.

Представлені інформаційні джерела за період з 2004 - 2015 рр.

Матеріал згруповано в трьох розділах : «Законодавчі акти», «Книги» та «Статті періодики». Оновлюється і доповнюється здійснюється щороку. Інформацію частково анотовано, в середині розділів - розміщено в алфавітному порядку.

Рекомендовано студентам, викладачам навчальних закладів, соціальним педагогам, та фахівцям, які працюють з «важкими» підлітками з кризових сімей.

Укладач: Л.Кравченко

Комп'ютерна верстка: Л.Кравченко

Відповідальна за випуск: М.Латамарчук

Передмова

Нащо й клад, коли в сім'ї лад.

Українське прислів'я

Сім'я, яка перебуває у складних життєвих обставинах - це сім'я, яка втратила свої виховні можливості через виникнення складних життєвих обставин, що порушують нормальну життєдіяльність одного або кількох членів сім'ї, наслідки яких вони не можуть подолати самотійно.

Такі сім'ї умовно поділяються на 3 групи :

1) сім'ї, у яких виникли проблеми через матеріальні труднощі, а саме внаслідок безробіття батьків, відсутність житла, необхідність проведення лікування членів родини, інше. Особливо гостро ця проблема постає для багатодітних сімей, одиноких матерів (батьків), у сім'ях в яких втратили працездатність через хворобу, випускників інтернатів, малозабезпечених родин.

2) сім'ї, у яких виникли складнощі через юридичні проблеми, а саме через те, що в родині не знають своїх громадянських прав, мають брак коштів на відновлення документів (відновлення прописки, свідоцтва про народження, оформлення аліментів, інше).

3) сім'ї, в яких виникли психологічні проблеми. Наприклад, з приводу труднощів перехідного віку дитини, при повторному шлюбі одного з батьків, у разі гіперконтролю одного з батьків, потреби в спілкуванні, насильства з боку одного з членів родини, бездоглядності дитини або якщо це стосується дітей, які є під опікою.

Термін «складні життєві обставини», до якого прирівнюється термін «несприятливі умови», визначений Законом України «Про соціальні послуги» від 19.06.2001 р. №966-IV, вміщує широкий перелік життєвих обставин, що порушують нормальну життєдіяльність особи :

-інвалідність;

-часткова втрата рухової активності у зв'язку із старістю або станом здоров'я;

-самотність;

-сирітство;

-зневажливе ставлення та негативні стосунки в сім'ї;

-безпритульність;

-відсутність житла або роботи;

- насильство;

-малозабезпеченість;

-психологічний або психічний розлад;

-стихійне лихо;

-катастрофа .

Згідно з законодавчими наказами, до сімей, які кваліфікуються як ті, що опинилися в складних життєвих обставинах, належать сім'ї з дітьми, які не спроможні подолати складні обставини самостійно через такі причини :

1) вимушена міграція;

2) наркотична або алкогольна залежність одного із членів сім'ї;

3) перебування члена сім'ї у місцях позбавлення волі;

4) коли в сім'ї є ВІЛ/інфікована людина;

5) насильство в сім'ї;

6) безпритульність;

7) сирітство;

- 8) зневажливе ставлення і негативні стосунки у сім'ї;
- 9) безробіття одного із членів сім'ї, якщо він зареєстрований у державній службі зайнятості, як такий, що шукає роботу;
- 10) сім'ї у яких існує ризик передавання дитини до закладів для дітей-сиріт та дітей, які позбавлені батьківського піклування;
- 11) неповнолітні одинокі матері (батьки), яким потрібна підтримка;
- 12) сім'ї, члени яких перебували чи перебувають на державному утриманні.

Уваги потребують також сім'ї, які відносять до категорії «сім'я соціального ризику». Сім'я соціального ризику - це сім'я, яка самостійно виконує свої соціальні функції, проте в ній наявні певні соціальні фактори, які ускладнюють життєві обставини даній сім'ї і можуть спровокувати виникнення кризових явищ в ній. Сім'я, яка не зможе впоратись зі зміною ситуації самостійно, перейде до розряду неблагополучних.

До таких сімей належать :

- 1) сім'ї, в яких виховується нерідна дитина (сім'ї опікунів, усиновителів, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу);
- 2) малозабезпечені сім'ї;
- 3) багатодітні сім'ї;
- 4) сім'ї, які виховують дітей з особливими потребами;
- 5) неповні сім'ї;
- 6) молоді сім'ї.

Робота з дітьми та молоддю з таких сімей насамперед має бути спрямована на профілактику кризових і негативних явищ.

Список літератури розкриває питання, що пов'язані з системою роботи з функціонально-неспроможними сім'ями та сім'ями, які опинились в кризових життєвих ситуаціях. Інформує про книги та статті періодики, які знаходяться у фонді Чернігівської обласної бібліотеки для юнацтва, про соціальні проблеми та девіантну поведінку молоді.

Розкриває методи та прийоми профілактики та соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю.

Представлені інформаційні джерела за період з 2004 - 2014 рр.

Матеріал згруповано в трьох розділах : «Законодавчі акти», «Книги» та «Статті періодики». Оновлюється і доповнюється здійснюється щороку.

Інформацію частково анотовано, в середині розділів - розміщено в алфавітному порядку.

Рекомендовано студентам, викладачам навчальних закладів, соціальним педагогам, та фахівцям, які працюють з «важкими» підлітками з кризових сімей.

*Три речі є до впадоби Богу
і людям: згода братів,
милосердя до ближніх
і згода між чоловіком та дружиною.*

Петро Могила

Законодавчі акти:

Україна. Закон. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо врегулювання питання відповідальності за вчинення насильства в сім'ї Закон України від 12 лют. 2015 р. №187 // *Голос України.* - 2015. - 4 берез. (№ 39). - С.18.

Україна. Закон. Про внесення змін до Сімейного кодексу України щодо особливостей усиновлення окремих категорій дітей : Закон України від 19 трав. 2011 р. №3381-VI // *Голос України.*- 2011.- 11 черв. (№106).- С.5.

Україна. Закон. Про внесення змін до Сімейного кодексу України щодо майна, що є приватною власністю дружини, чоловіка : Закон України від 17 трав. 2012 р. №4766-VI // *Уряд. кур"єр.* – 2012. – С.4.

Україна. Закон. Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку надання допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим верствам населення та покращення їх соціального захисту : Закон України від 16 черв. 2011 р. № 3526-VI // *Уряд. кур"єр.* - 2011. - 19 лип. (№ 129). - С.11.

Україна. Закон. Про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям та інваліда: Закон України від 15 берез. 2011 р. № 3133-VI // *Уряд. кур'єр.*- 2011.- 8 квіт.(№64).- С.13.

Україна. Закон. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку надання органами опіки та піклування дозволів на вчинення правочинів щодо

нерухомого майна дітей : Закон України від 19 квіт. 2011 р. №3234-VI // Уряд. кур'єр.- 2011.- 13 трав. (№85).- С.5.

Україна. Закон. Про внесення зміни до статті 123 Сімейного кодексу України щодо визначення батьків дитини, народженої в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій : Закон України від 20 верес. 2011 р. №3760-VI // Голос України. - 2011. - 14 жовт. (№192). - С.9.

Україна. Верховна Рада. Про проведення парламентських слухань на тему: «Інститут сім'ї в Україні: стан, проблеми та шляхи їх вирішення»: Постанова Верховної Ради України від 3 берез. 2011 р. № 3083-VI // Голос України.- 2011.- 15 берез.(№46).- С.11.

Україна. Кабінет Міністрів. Про внесення змін до переліку видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб : Постанова Каб. Міністрів України від 13 лип. 2011 р. №744 // Праця і зарплата. - 2011. - 27 лип. (№ 28). - С.6.

Україна. Кабінет Міністрів. Про внесення змін до Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей : Постанова Каб. Міністрів України від 2 листоп. 2011 р. : №1123-VI // Уряд. кур"єр. - 2011. - 17 листоп. (№ 214). - С.11.

Україна. Кабінет Міністрів. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах : Постанова Каб. Міністрів України від 21 листоп. 2013 р. №895 // Уряд. кур"єр. - 2013. - 31 груд. (№243). - С.14.

Україна. Кабінет Міністрів. Про затвердження Порядку виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу таких сімей (осіб) : Постанова Каб. Міністрів України від

21 листоп. 2013 р. №896 // Уряд. кур"єр. - 2013. - 31 груд. (№243). - С.14-15.

Україна. Кабінет Міністрів. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми підтримки сім'ї до 2016 року : Розпорядження Каб. Міністрів України від 31 трав. 2012 р. № 325-р. // Уряд. кур"єр. – 2012. – С.13.

*Прекрасна сім'я - це не "ідеальна пара",
це двоє зовсім не ідеальних людей,
які вчаться радіти тому, що вони різні.*

Д. Мейер

Книги :

Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях / И.Г.Малкина-Пых.- М. : Эксо, 2008.- 928 с.- (Новейший справочник психолога)

Соціальна педагогіка : підручник / За ред. А.Й. Капської.- К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 468 с.

Соціальна педагогіка : теорія і технології: підручник / За ред. І.Д.Зверєвої. - К. : Центр навчальної літератури, 2006.- 316 с.

Соціальна робота: В 3 ч. - К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004.-166с.

Ч.3: Робота з конкретними групами клієнтів/ А.М. Бойко, Н.Б. Бондаренко О.С. Брижовата та ін.; За ред.. Т.В. Семигіноїта І.М. Григи.-Іббс. Соціальна робота в Україні: навч. посібник. / І.Д.Зверєва, О.В.Безпалько, СЯ. Харченко та ін.; За заг.ред.:І.Д.Зверєвої, Г.М.Лактіонової.- К. : Центр навчальної літератури, 2004.- 256 с.

Психологическая помощь подростку в кризисных ситуациях : профилактика, технологии, консультирование, занятия, тренинги / авт.- сост. М.Ю. Михайлина, М.А. Павлова.-Волгоград : Учитель, 2009.- 207 с.

Шахрай В.М. Технології соціальної роботи : навч. посібник/ В.Шахрай. - К. : Центр навчальної літератури, 2006.- 464с.

Эйдемиллер, Э. Психология и психотерапия семьи / Э.Г. Эйдемиллер, В.Юстицкис-СПб. : Питер, 2009.-672с. : ил. - (Серия «Мастера психологии»)

*Ніякі проблеми не страшні,
якщо вдома тебе чекають
люблячі люди.*

Шахрукх Кхан

Статті періодики :

Адамович В.Г. Правове і превентивне виховання учнів / В.Г. Адамович // Шк. б-ка.-2010.- №4.- С.147-149.

Аносова А. Чому мовчать жертви насилля / А.Аносова // Уряд. кур"ер. - 2013. - 15 трав. (№ 84). - С.16.

В Україні є центри допомоги скривдженим жінкам, але не всі про них знають.

Антонюк О. Право на батьківство / О.Антонюк // Право України. - 2013. - № 10. - С.126-143.

Баранниу Л. В. Союз батьків і вчителів : робота з батьками / Л.В. Баранник // Позакл. час- 2006.- №21-22.- С62.

Бєбчук М. Дочки-матери / М.Бєбчук // Будь здоров! – 2012. – №11.- С.46-49.

О душевной близости матери и дочери в семье.

Безбатченки і безхатченки // Сіверщина. - 2013. - 11 лип. (№ 28). - С. 3.

У Чернігові 46 дітей-сиріт не мають житла взагалі.

Безпалько В.В. Психологічні та соціальні проблеми дитячої і підліткової наркоманії / В.В.Безпалько // *Практ. психологія та соціальн. робота.*- 2004.- №4.- С57-59.

Белоусова А. Беглянки от тиранов: где искать свой угол / А.Белоусова, А.Искрицкая // *Сегодня.* - 2013. - 23 мая (№ 108). - С.10-11.

О засекреченном приюте для жертв насилия и соцквартире для мам.

Березкіна О. Допомога дітям вулиці / О.Березкіна // *Чернігів. відом.*- 2008.- 30 квіт.(№18).- С7.

Бех І.Д. Проблеми насильства неповнолітніх як гостре соціальне явище / І.Д.Бех, Н.І, Косарева, СВ. Кириленко, П.Г. Катунін, Т.А. Горлач, Т.Д. Дем'янюк, Т.О. Пушкарьова // *Позакл. час.* - 2008.- №9.- С.11-26.- Вкл.

Бідюк Л. Батьки і діти про куріння : батьківські збори / Л.Бідюк // *Позакл. час.*- 2005.- №17.- С.120-122.

Бойко Л. Проблеми профілактики наркоманії підлітків / Л.Бойко // *Позакл. час.*- 2005.- №17.- С.103-104.

Бокк А. Ссорные мотивы: 7 причин семейных скандалов/ А.Бокк // *Дом советов.*- 2011.- №10.- С.6-9.

Буй К. Про охорону дитинства і житло для молоді / К.Буй // *Десн. правда.*- 2006.- 17 серп.(№96).- С.4

Бурлакова В. Любов на відстані / В.Бурлакова // *Укр. тиждень.* – 2012. – 17 серп.(№33).- С.22-23.

Соціологи вважають, що саме трудова міграція в останні роки змінила підхід українців до формування сім'ї.

Васильєва С. У дітей, котрі нарешті починають жити в родині, - зовсім інші очі... / Розмовляла з керівником Черніговськ. обл. центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді С. Васильєвою Л. Пархоменко // Десн. правда.- 2008.- 15 трав. (№54).- С11.

В розмові йшлося про прийомні сім'ї, центр матері і дитини, кризовий центр, соціальний гуртожиток.

Верес І. Недійсність шлюбу: порівняльний аналіз Сімейного кодексу України та сімейного законодавства інших держав / І.Верес // Право України. - 2013. - № 10. - С.97-107.

Вінник Т.О. Що може зробити сім'я? : батьківські збори / Т.О. Вінник // Позакл. час.-2007.- №10.- С.105-106.

Вітковська І. Нічийі діти / І.Вітковська // Чернігів. відом. - 2010.-3 лют.(№5).- С19.

Проект міжн.організації «Право на здоров'я» щодо подолання дитячої безпритульності.

Вітковська І. Соціальне сирітство : минуле і сьогодення / І. Вітковська // Чернігів. відом.- 2010.- 17 берез.(№11).- С.19.

Мова йде про створення в Чернігові «Центру соціальної адаптації бездомних і безпритульних».

Габора Л. Роль дозвілєвої діяльності у профілактиці дитячої бездоглядності /Л.Габора // Рідна шк.- 2009.- №10. - С.35-39.

Галчин О. «Я тебе породила...»/ О. Галчин //Україна мол.- 2008.- 20 трав.(№91).- С.10.

Малолітні діти все частіше стають жертвами своїх батьків.

Гирак Г. Папины дети / Г.Гирак // Арг. и факты в Украине.- 2011.- Февр.(7).- С.27.

В Украине 14 тыс. мужчин в одиночку воспитывают детей.

Гірман Н. Щоб дитина адаптувалася успішно : поради опікунам, усиновителям, вихователям / Н.Гірман // Соціальн. педагог. - 2013. - Черв. (№ 6). - С. 31-34.

Гора І. Актуальні проблеми окремих видів судових експертиз у сімейних спорах / Гора // Право України. - 2013. - № 10. - С.144-152.

Горская Д. "Мы понятия не имели, что отчим избивает нашего воспитанника, и со спокойной совестью отпускали мальчика домой на каникулы" // Факты и комментарии. - 2013. - 3 июл. (№ 113). - С.11.

О причинах трагедии.

Гриньова О. «Я народила дитину не з живота, а з серця ...» /О.Гриньова // Чернігів. відом.-2007.- 30 трав.(№22).- С4.

Про процедуру усиновлення.

Грищенко С. Самоактуалізація майбутнього фахівця соціальної сфери в контексті організації самостійної навчальної діяльності / С.Грищенко // Рідна шк.- 2010.-№3.- С.36-39.

Губар В. Букет для Даринки / В.Губар //Десн. правда.- 2008.- 15 трав.(№54).- С19.

Про щоденну роботу Чернігів обл. центру соціально-психолог. допомоги.

Дереклеева Н. И. Проблемные тематические родительские собрания : в помощь кл. руководителю// Н.И. Дереклеева // Позакл.час-2005.- №17.- С.90-95.

Димич А. Ціна майбутнього / А. Димич // Гарт.-2005.- 24 листоп.(№48).- С.2.

Коментарі служби неповнолітніх.

Добрынина Л. Дом для одиноких мам / Л. Добрынина // Чернигов. сем.газ.-2007.- 8 март.(№10).- С5.

О центре матери и ребенка в Чернигове.

Докієнко Є. Рука допомоги у кризових ситуаціях / Є. Докієнко // Десн. правда.-2008. - 23 лют.(№22).- С.2.

Допомога обл.центром соціальних.служб для молоді сім'ям, які потрапили в кризові ситуації.

Долина Н. Срібна монетка - для «дітей сонця»/ Н.Долина // Уряд. кур'єр.-2010.- 15 квіт.(№9).- С.9.

Про сім'ю, в якій зростають хлопці із синдромом Дауна і про те як брати разом з рідними відвойовують у долі право на життя.

Долинець А. Як знаходять батьків, а батьки - дітей / А. Долинець // Гарт.-2009.- 23 січ.(№4).- С.20.

Все про усиновлення.

Дорохова С. Сімейне виховання дітей-сиріт в умовах дозвілля /С. Дорохова // Рідна шк. - 2006.- №12.- С.24-26.

Дудяк Л. Насильство над дітьми в сім'ї / Л.Дудяк // Соціальн. педагог. - 2013. - Квіт. (№ 4). - С.19-25.

Соціально-психологічний захист дітей та підлітків.

Залесская Ю. Донация яйцеклеток: помощь бесплодным парам или способ заработать? /Ю.Залесская // Чернигов. новости - «Семь дней».- 2011.- 27 янв.(№4).- С.26.

Заложники конфликтов - дети // Чернигов. сем. газ.- 2009.- 29 янв.(№5).- С3

Зима Л. Є теплий дім для дітей і мам / Л.Зима // Десн. правда.-2008.- 15трав.(54).- С.18.

Про центр «Батьки й дитина разом».

Ісаченко М. Неблагополучні / М. Ісаченко // Чернігівщина.- 2008.- 9 жовт.(№41).- С.6.

Про сім'ї алкоголіків.

Калошин В.Ф. Як стати справжніми батьками // Вихов. робота в шк. - 2015. - (№7). - С.49-54.

Карпова Д. Жінщина, знай своє місце! / Д.Карпова // Моск. комсомолец в Україні. – 2012. – 9 мая (№20).- С.23.

Место жінщини в семье женоненавистника.

Коваленко В. Школа соціальної реабілітації як ефективна модель системи превентивної педагогіки : з досвіду роботи Миколаївськ. школи соціальної реабілітації / В.Коваленко // Рідна шк.- 2009.- №5-6.- С.46-48.

Коваль Л. Правда нікому не зашкодить / Л.Коваль // Уряд. кур"єр. – 2012.- 22 серп.(№151).- С.1, 4.

Ще з радян. часів існує думка, збереження таємниці усиновлення захищає дитину та її батьків від зайвої уваги оточуючих, малюка - від психологічної травми, надає можливість сім'ї жити звичайним життям. Життя доводить, що більшість усиновлених дітей все одно дізнаються правду і чим пізніше це стається, тим непередбачуванішими є наслідки. До того ж, таємниця усиновлення порушує право дитини, визначене Конвенцією ООН про її права, від народження знати своїх батьків. В статті йдеться про готовність українського суспільства про скасування таємниці усиновлення.

Коваль Л. Хто сильніший - той і правий? // Уряд. кур"єр. - 2015. - 14 листоп. (№ 213). - С.1, 5.

Насильство в родинах - тема гостра і болюча. Наскільки вона актуальна для України, з'ясували представники компанії GfK Ukraine на замовлення Фонду народонаселення ООН.

Ковальчук М. Основні причини правопорушень підлітків у сучасний період / М.Ковальчук // Рідна шк.-2007.- №7-8.- С.35-38.

Кокіна В. Важливо, щоб у дітей була можливість повернутися в біологічну сім'ю / В.Кокіна // Уряд. кур"єр. – 2012. – 14 лип.(№124).- С.8.

Щоб змінити суспільство на краще, потрібно створити всі потрібні умови для нормального розвитку дітей.

Коник А. Трагедія на Донбасі: чому багатодітна мати-героїня стала холоднокровою убийцею? / А.Коник // Комс. правда в Україні. – 2012. – 7 авт.(№171).- С.1,11.

Мати-героїня жорстоко розправила з двома прийнятими дітьми, а щоб сховати "недостачу" перед соціальними службами, викрала чужого дитину.

Кордик С. Шлях до душі через зцілення тіла / С. Кордик // Сіверщина.- 2009.- 22 січ.(№4).- С.6.

Про центр медико-соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Відродження».

Корнеева Е. Як поділити ... дитину / Е. Корнеева // Мир Сім'ї.-2005.- №9.-С.62-64. Ситуація «дитина як предмет спору» після розлучення батьків.

Короденко М. Забезпечити дитинство від насильства / М. Короденко // Освіта України.- 2010.- 2 квт.(№25).- С.2.

Костинюк О. Конфлікти з батьками : година спілкув. з елементами тренінгу / О.Костинюк // Шк. світ. - 2014. - Берез. (№ 6). - С.15-17.

Кравченко Т. Як будувати стосунки з дитиною... : тренінги для батьків / Т. Кравченко // Шк. світ.- 2009.- №34.- С.1-19.

Красицька Л. Про поняття батьківських прав / Л.Красицька // Право України. - 2012. - № 8. - С.227-232.

Кузьменко Л. З тринадцяти літ Костя Бурий живе САМ/ /Л.Кузьменко // Чернігів. вісник.- 2010.- 15 квіт.(№15).- С14.

Про підлітка із села Гусавка Менськ. р-ну, що після смерті бабусі залишився сам, але як і раніше, тримає корову та птицю, поряє город і ходить до школи.

Кулеха І. У країні близько 11000 дітей живуть у неблагополучних родинах/ І.Кулеха // Голос України.- 2011.- 2 лип.(118).- С.14.

Кулик Н. Некеровані діти / Н.Кулик // Освіта України. - 2013. - 22 лип. (№ 29). - С. 12.

Рекомендації викладачеві, як правильно реагувати на хамство у класі.

Лисенко В. Діти й батьки очима правоохоронців / В. Лисенко // Десн. правда.-2008.- 2 верес.(№98).- С6.

Марчук І.П. Про соціальний захист багатодітних сімей / І.П.Марчук // Чернігів. відом.- 2009.- 25листоп.(№48).- С17.

Мастерова В. Баба п'є, і дід п'є, а мама.../ В. Мастерова // Гарт.-2008.-6 черв.(№23).- С.20.

Є статистика про позбавлення батьківських прав по Чернігівськ. обл.

Миронюк С. Гармонізація стосунків у проблемних сім'ях : рекомендації батькам і педагогам / С.Миронюк // Соціальн. педагог. - 2013. - Черв. (№ 6). - С. 29-30.

Мичковская Н. Семейный бюджет : искусство тратить / Н.Мичковская // Комс. правда в Украине. – 2012. – 14 март.(№55).- С.14.

Моїсеєнко К.М. Приклад перспективного планування розвитку центру практичної психології та соціальної роботи / К.М.Моїсеєнко // Шк. психологу.- 2010.- №5.- С.8-10.

Мусій О. Батьки і дитина разом / О.Мусій // Гарт. – 2012. – 29 берез.(№13).- С.13.

У Чернігові вже шість років працює обласний соціальний центр "Батьки і дитина разом".

Мусій О. Довгий шлях до себе / О. Мусій // Гарт.-2008.- 30трав.(№22).-С.2.

Про реабілітаційний центр для людей, які хочуть позбутися наркозалежності в с. Уборки Куликів. р-ну Чернігівськ.обл.

Мусій О. Злі очі дитинства / О.Мусій // Гарт.-2006.- 1верес.(№35).- С.7.

Про дитячий притулок «Надія».

Назаренко Л.Л. Психолого-педагогічна допомога учням «групи ризику : з досвіду роботи /Л.Л.Назаренко// Шк. психологу.- 2010.- №1.-С.11-12 .

Нечерда В. Проблема виховання толерантності особистості в контексті профілактики дитячої бездоглядності / В.Нечерда // Рідна шк.-2009.- № 5-6.- С.54-56.

Огнева Т. Папа может все что угодно / Т.Огнева // Комс. правда в Украине. – 2012. – 4 февр.(№24).- С.16.

Как супругам с появлением ребенка не превратиться из мужчины и женщины в "только родителей" и сохранить любовь"?

Онищенко Н. Хто захистить дитинство / Н. Онищенко // Десн. правда.-2003.-10 лип.(№78).- С.1.

Оржеховська В. Проблеми дитячої бездоглядності в Україні: аналіз та пошуки шляхів подолання / В. Оржеховська // Рідна шк.- 2009.-№5-6.- С.33-35.

Охрімчук Р. Учитель у кризовому соціумі: влада стереотипів / Р.Охрімчук // Шк. світ.-2004.- №13.- С.1-5.

Папуловських Т. Профілактика правопорушень і сімейного неблагополуччя : розробки занять / Т.Папуловських // Соціальн. педагог. - 2013. - Трав. (№ 5). - С.23-24.

Пархоменко Л. Кожна дитина має право на ЩАСТЯ / Л. Пархоменко // Десн. правда.-2010.- 4 берез. (№26).- С.2.

Цим питанням на «круглому столі» в Чернігівськ. обл. центрі соціальних служб для дітей та молоді, організованому за участі газ. «Уряд. Кур'єр», переймалися його учасники.

Пархоменко Л. Ніщо на світі не варте дитячої сльози.../ Л. Пархоменко // Десн. правда.-2008.- 29 трав.(№ 60).- С19.

Пахомова О. З досвіду діяльності соціального педагога у дитячих громадських об'єднаннях / О.Пахомова // Рідна шк. -2007.- №7-8.- С.24-36.

Петрюк І. Показники і фактори шкільної дезадаптації дітей /І.Петрюк // Рідна шк.-2009.- № 10.- С.24-28.

Підручна Д. Ранні шлюби / Д.Підручна, І.Швидка // Соціальн. педагог. - 2014. - Лют. (№ 2). - С.20-36.

Йдеться про причини, наслідки, запобігання раннім шлюбом.

Поволоцкая Л. В 2011 г. на каждого ребенка старше трех лет из малообеспеченной семьи государство будет доплачивать от 60 до 100 гривен в месяц / Л.Поволоцкая //Факты и комментарии.- 2011.- 8 февр.(№23).- С.5.

Постольник В. Адреси допомоги для молодих батьків / В.Постольник // Чернігівщина. - 2008.- 28авг.(№35).- С4.

Потапенко В. Як захиститися від домашнього тирана? / В.Потапенко // Чернігів. відомості.- 2011.- 9 берез. (№10).- С.19.

Адреси організацій з питань захисту від насилля в сім'ї в Чернігові.

Потапенко Л. Чи всі повинні ставати батьками?
/Л.Потапенко // Десн. правда.- 2011.- 12 лют.(№16).- С.2.

Правдина Е. «Дети и их проблемы у всех одинаковы»/
Е.Правдина // Чернигов. сем. газ.-2008.- 2окт.(№40).- С.2.

О работе «Центра для детей улицы» в Чернигове.

Приступа Е. Не молчите о проблемах в семье! // Черниговские новости - Семь дней. - 2015. - 5 нояб. (№ 45). - С.24.

Процишак Г. Легко того бити, кого нікому боронити : сцен. заходу / Г. Процишак // Шк. світ.-2010.-№15.-С5-10.

Йдеться про захист дітей від фізичного і психологічного насильства.

Рагімова З. Програма вивчення сім'ї / З.Рагімова, Л.Юріна // Відкрит. урок.- 2011.- №4.- С.74-76.

Як забезпечити єдність до учнів з боку сім'ї та навчального закладу?

Развод родителей // Штучка.-2008.- №11.-С.24-25.

Романова О. Це вам, батьки: бесіди про сімейне виховання / О.Романова // Шк. світ.- 2011.- Квіт.(№15).- С.7-10.

Романюк Н. Горе від розуму / Н.Романюк // Україна мол.-31 берез.(№59).-С.10.

Рудюк Т. Насильство в сім'ї : виступ на батьківській конференції / Т.Рудюк // Соціальн. педагог. - 2013. - Лип. (№ 7). - С.36-39.

Рязанова Н. Держава турбується про дітей та малозабезпечені родини / Н.Рязанова // Праця і зарплата. – 2012. – 11 січ.(№2).- С.4-5.

Саверська-Лихошва В. Сімейна жорстокість : міф чи реальність? / В.Саверська-Лихошва, М.Дубинський // Класному керівнику. Усе для роботи. - 2011.- №1.- С.14-17.

Сердюк О. «Швидка соціальна допомога» для молоді - за «аською» і «Vkontakte» / О.Сердюк // Чернігів. відом. - 2009.- 21січ.(№4).-С5.

Сім'я і насильство несумісні // Сіверщина.- 2005.-16 груд.(№51).-С.13.

У Чернігові відкрито центр соціально-психолог. допомоги постраждалим від сімейного насилля.

Скиба М. Реаліті-шоу /М.Скиба // Соціальн. педагог. - 2013. - Груд. (№12). - С.12-15.

Реаліті-шоу – це нова технологія в роботі з проблемними сім'ями.

Скойбеда У. "Наш папа став сектантом" / У.Скойбеда // Комс. правда в Україні. - 2013. - 10 юл. (№ 148). - С.1, 10.

История отдельно взятой семье, в которой глава сесейства стал членом секты Царская церковь.

Скребець О. Особистісно орієнтований підхід у роботі із соціально дезадаптованими неповнолітніми / О.Скребець, Т. Дем'яненко // Рідна шк. - 2009.-№5-6.-С.51-53.

З досвіду роботи ЗОШ № 31 м. Сімферополя.

Слезко І. Для того, щоб стати прийомними батьками / І.Слезко // Наш край.- 2009.-21 листоп.(№93-94).-С.4.

Старцева С. Особливості дітей у розлучених сім'ях (проблема й аспекти вивчення) / С.Старцева // Соціальн. педагог. - 2013. - Трав. (№ 5). - С.31-32.

Суворова Н. Які батьки - такі й діти?. Дослідження проблеми жорстокості та насильства в сім'ї / Н.Суворова // Соціальн. педагог. - 2013. - № 11. - С.34-44.

Судом Н. Сім'ї, що опинилися в складних життєвих обставинах / Н.Судом, В.Момро, Н.Жорняк // Соціальн. педагог. - 2013. - Груд. (№12). - С.45-49.

Особливості роботи соціального педагога з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Считать деньги : азы семейной бухгалтерии // Лиза. – 2012. – №4.- С.44-45.

Мечтаешь научиться экономить и откладывать? Освой современные способы учета личных финансов.

Тенденції і пріоритети виховання дітей у сучасній сім'ї / І.Д.Бех, С.В.Кириченко, О.І.Киян, інш. // Позакл. час.- 2011.- №2.- С.32-33.

Терещенко О. Злочин можна попередити : бесіда з батьками / О.Терещенко // Позакл. час.-2008.- №9.- С.99.

Терещенко О. Пішли з дому / О. Терещенко // Десн. правда.- 2005.- 4 жовт.(№114).-С.1.

Чому діти йдуть з дому?

Тягнирядно Н. Чи потрібні комусь безпритульні діти? / Н. Тягнирядно // Місто.-2008.- 12 черв.(№24).-С.6.

Уманська О.В. Психічні розлади в дитячому середовищі та рекомендації щодо запобігання їх загострень у школярів / О.В. Уманська // Шк. психологу.- 2010.- №5.- С.6-7.

Феденко Л.М. Діти-сироти при живих батьках : урок / Л.М.Феденко // Позакл. час.- 2010.- №2.- С.121-123.

Обговорення теми : «Державні діти. Діти-сироти при живих батьках».

Федорченко С. Самоменеджмент як засіб профілактики дитячої бездоглядності / С.Федорченко // Рідна шк.-2009.- №10.-С.31-35.

Федусь В. Коли злочинець - дитина... / В. Федусь // Чернігівщина.-2009.- 5 берез.(№10).-С.6.

Хромова О. Робота з батьками проблемних підлітків / О.Хромова // Шк. світ. - 2004.-№19.-С.9-10.

Цапенко Г.О. Закони в житті твоєї сім'ї: тестові завдання / Г.О.Цапенко / Все для вчит.- 2011.- Лют.(№4-5).- С.113-114.

Чепурний В. Виступив проти гріха содомії / В.Чепурний // Сіверщина. - 2013. - 4 лип. (№ 27). - С. 7.

В УПЦ КП виступають категорично проти спроб прирівняти гомосексуальні "союзи" до звичайних сімей з правом усиновлення дітей.

Черниш Н.М. Тілесне покарання з боку батьків – це насильство / Н.М.Черниш // Шк. психологу.- 2011.- №1.- С.32-33.

Чернишова Є. Дитячі будинки сімейного типу як перспективна форма утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування / Є.Чернишова // Рідна шк.-2007.-№7-8.-С.16-18.

Чижова О. Наодинці з містом / О.Чижова // Чернігів. відом. - 2013. - 17 лип. (№ 29). - С. 1, 6.

Два дні на дитячому майданчику поблизу гуртожитку на Бобровиці грався без нагляду 6-річний чернігівець.

Чижова О. Право на родину / О. Чижова // Чернігів. відом.-2010.-24 лют.(№ 8).- С.3.

80 відсотків сиріт в Чернігові – соціальні сироти.

Чижова О. Чужих дітей не буває! / О.Чижова // Чернігів. відом.-2008.-19 листоп.(№47).-С.6.

Йдеться про прийомну сім'ю, усиновлення, Чернігів. дит. будинок сімейного типу.

Шварц Т.Г. Труднощі та помилки в сімейному вихованні: причини й наслідки // Вихов. робота в шк. - 2015. - № 1. - С.29-34.

Швець В. Проблемні питання міждержавного усиновлення / В. Швець, Ю. Шайхалієва // Голос України.- 2010.- 17 квіт.(№69).-С. 4-5.

Шкуркіна В. М. Особливості соціально-педагогічної роботи з дітьми-сиротами в умовах інтернатного закладу / В.М. Шкуркіна // Практ. психологія та соціальн. роб. - 2004. - № 4. - С.60-62.

Шматок Л. «Право на навчання - всім дітям» / Л.Шматок // Десн. правда. - 2007. - 22 трав.(№56). - С.2.

Про чернігівськ. благодійну громадську організацію «Логос», яка об'єднує батьків, діти яких є інвалідами з інтелект, та психіч. вадами.

Шульга Т.В. Адаптація. Компетенції та інформація: батьк. збори / Т.В.Шульга // Вихов. робота в шк. - 2009. - №9. - С.39-45.

Ященко Л. Теоретичні засади підготовки молоді до майбутнього сімейного життя / Л.Ященко // Рідн. шк. - 2008. - №10. - С.51-54.